

Herinneringen aan Henny de Klerk

Roosendaal 15 januari 1926 - Halsteren 8 februari 2003

Het moet in 1973 geweest zijn dat Henny de Klerk contact met mij opnam en ik hem in Tilburg voor het eerst ontmoette. Ik was daar toen docent aan het Brabants Conservatorium. Hij had het plan opgevat fluit bij mij te komen studeren met als doel het behalen van een diploma van het Staatsexamen Muziek. Nu nam ik in die tijd geen privéleerlingen meer aan, maar na het aanhoren van zijn verhaal ben ik hem toch les gaan geven.

Henny de Klerk vertelde mij dat hij met een van zijn broers een juweliersbedrijf had in Roosendaal, dat voorheen bezit was van zijn vader. Henny was volleerd goudsmid, die daarvoor ook later nog de hoge erkenning kreeg van 'Meester' van de 'Waarborg onderneming Holland' inzake platina, goud en zilver. Waarom dan nog een professionele opleiding voor fluit?

Op de rouwkaart viel het op dat daarop ook de overleden zoons Koen en Hein vermeld werden. Henny vertelde mij bij de eerste ontmoeting dat beide kinderen bij een tragisch ongeval waren omgekomen. Dit verlies hebben hij en zijn vrouw hun hele leven met zich meege dragen. Hij wilde tegen de tijd dat zijn zoons volwassen geweest zouden zijn en in het bedrijf zouden gaan werken, uit het bedrijf stappen.

Nu speelde Henny in zijn jonge jaren wel al fluit. Dat was niet vreemd: zijn vader was een gevorderde amateurfluitist en zijn zuster een gedreven celliste. Henny had voorheen al fluit gespeeld in een regionaal orkest o.l.v. Louis Toebosch.

Met een ijzeren discipline zette hij zich in voor de fluitstudie. Hij studeerde dagelijks in alle vroegte voor hij naar de zaak ging. In Brabant volgde hij een opleiding voor de algemene vakken voor het Staatsexamen, terwijl hij voor de methodiek werd voorbereid door mijn ex-leerling Jos Aerts. In 1981 behaalde hij het diploma A, in 1982 gevolgd door B. Hij had toen met zijn fluitspel een respectabel niveau bereikt, op zijn programma stond o.a. 'Le merle noir' van Messiaen. Na enige tijd als fluitdocent werkzaam te zijn geweest aan de muziekschool te Dordrecht kreeg hij een aanstelling aan de muziekschool van Bergen op Zoom. Daarnaast trad hij op in kamermuziekconcerten. Geleidelijk trok hij zich terug uit het juweliersbedrijf.

Het zal niet verbazen dat Henny de Klerk interesse kreeg in de fluitbouw. Met het bouwen van fluitkoppen bereikte hij een grote hoogte, waarbij hij het gemiddelde kwaliteitsniveau van wereldmerken

overtrof. Een eerste aanzet tot het maken van fluitkoppen was misschien wel de belangstelling die ik zelf had (en heb) voor de door James Pellerite ontwikkelde 'O-Ring'. Deze ringafsluiting vervangt de kurk in het kopstuk. Bovendien zet het afsluitende plaatje de parabolische lijn enigszins voort, zodat er geen scherpe hoeken zijn. Een principe overigens waar Johan Feltkamp zich ook al mee beziggehouden had, samen met de fluitbouwer Hofinger in Brussel. Ook zit er achter de plaat geen kurk waardoor boventonen meer tot klinken komen. Henny heeft dit idee op een geheel eigen wijze benaderd met een naar mijn oordeel schitterend resultaat.

Ook zocht hij contact met Albert Cooper, met wie hij zeer bevriend raakte. Henny's grote kennis van edelmetalen en zijn vakmanschap op dit gebied zullen daartoe hebben bijgedragen. Hoewel in de beginperiode de kopstukken van Henny door Cooper waren beïnvloed, is hij naderhand toch ook zelf gaan experimenteren. Bijzonder was dat hij koppen maakte met een verschillend verloop van de parabolische lijn. Mede door veranderingen in de spanning van het metaal wist hij opmerkelijke timbreverschillen te bereiken. Samen met Jacques Zoon ontwikkelde hij nog een kopstuk waarbij de parabool minutieus geleidelijk verliep. Resultaat was een kopstuk dat ik tot de zuiverste reken waar ik ooit op speelde.

Dit alles presteerde Henny terwijl hij al jaren hartpatiënt was, en ik ook al die tijd voor zijn leven vreesde. Na talloze operaties zei ik hem vaak door de telefoon dat ik blij was zijn stem weer te horen. Ook kort voor zijn toch nog plotselinge dood heb ik hem nog telefonisch gesproken. Zijn lichamelijke gesteldheid was toen slecht, maar zijn geestkracht ongebroken. Dit ondanks het feit dat zijn leven door vele verwachtingen, vergissingen en teleurstellingen gehavend was. Veel kracht en inspiratie om door te gaan haalde hij uit de muziek. Een laatste moment van afscheid van dit leven heeft hij niet gekend. Hij had zich echter al vele malen voorbereid op datgene wat naderde. Met zijn heengaan betreuren wij afscheid te moeten nemen van een opmerkelijke figuur in de Nederlandse fluitwereld.

Koos Verheul

